

Ár 2012, mánudaginn 16. nóvember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 117/2012**:

**M og
N
gegn
F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M og N, hér eftir nefnd sóknaraðilar, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 29. júní 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 28. júní 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 29. júní 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 13. ágúst 2012. Var bréfið sent sóknaraðilum, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 13. ágúst 2012, og þeim gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðilum.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 16. nóvember 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 29. júní 2005 var lánsamningur nr. X að fjárhæð kr. 30.000.000 í EUR 100%, gerður milli FF sem banka og A sem lántaka og B sem sjálfskuldarábyrgðaraðila. Var samningurinn til fjögurra ára. Lánið bar að greiða að fullu á fjórum árum með fjórum afborgunum á tólf mánaða fresti, þannig að á fyrstu þremur gjalddögum, hverjum um sig greiddist 1/8 hluti lánsupphæðarinnar og á lokagjalddaga lánsins þann 1. júlí 2009 greiddust 5/8 hlutar lánsupphæðarinnar. Fyrsti gjalddagi afborgana og vaxta var 1. júlí 2006. Í samningnum kom einnig fram að lántaki lofaði að greiða bankanum vexti, sem skyldu vera breytilegir vextir jafnháir LIBOR vöxtum í samræmi við lengd vaxtatímabils hverju sinni, auk 2,75% vaxtaálags.

Þann 29. júní 2005 gerðu sóknaraðilar og FF með sér samning. Í samningnum kom fram að FF og A hefðu sama dag gert með sér lánsamning að fjárhæð kr. 30.000.000. Þá kom fram að yrðu vanskil á þeim samningi væri FF heimilt að krefja

sóknaraðila M og/eða sóknaraðila N um uppgreiðslu á heildarskuld A samkvæmt lánsamningnum.

Þann 28. júlí 2008 var gerður viðauki við lánsamning nr. X, sem sóknaraðilar skrifuðu ekki undir. Þar var tekið fram að eftirstöðvar höfuðstóls þann 1. júlí 2008 væru EUR 288.202,90 og að auki væru áfallnir vextir EUR 21.265,27 sem bæri að greiða við undirritun viðaukans. Samkvæmt viðaukanum breyttist lánstími þannig að lánið bæri að greiða að fullu með tveimur afborgunum á tólf mánaða fresti þannig að á fyrri gjalddaganum greiddist 1/6 hluti lánsupphæðarinnar og á lokagjalddaga þann 1. júlí 2010 greiddust 5/6 hlutar lánsupphæðarinnar. Næsti gjalddagi afborgana og vaxta yrði 1. júlí 2009. Þá kom fram að vextir breyttust þannig að lántaki lofaði að greiða bankanum vexti sem skyldu vera frá og með 1. júlí 2008 breytilegir vextir jafnháir LIBOR vöxtum í samræmi við lengd vaxtatímabils hverju sinni auk 3,50% vaxtaálags. Vextir reiknuðust frá 1. júlí 2008. Að öðru leyti hélst samningurinn óbreyttur.

Þann 13. apríl 2010 sendu sóknaraðilar varnaraðila tölvupóst þar sem þau kváðu forsendur fyrir ábyrgð brostnar þar sem gerður var viðauki við lánið til hækunar höfuðstóls og lengingar lánstíma, án þeirra vitundar og samþykkis. Varnaraðili kvað þann 14. apríl 2010 að með viðaukanum hefði lánið ekki verið hækkað heldur hefði lánstíminn verið lengdur um eitt ár og vextir hækkaðir lítillega. Þetta væri lítil sem engin breyting á efni samningsins. Þá kom fram að F myndi krefja sóknaraðila um greiðslu kröfunnar í samræmi við samninginn áður en viðaukinn var gerður við hann þannig að engin breyting yrði á ábyrgð þeirra.

Sóknaraðilar skutu málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 28. júní 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðilar krefjast þess að varnaraðili falli frá kröfu vegna sjálfskuldarábyrgðar á láni nr. X. Sóknaraðilar benda á að lánið hafi A fengið til að kaupa 20% hlut í C. Kveðast sóknaraðilar eiga 80% hlutabréfa í C en þau eigi ekkert í A og hafi ekkert með það fyrirtæki að gera. Upphafleg fjárhæð sjálfskuldarábyrgðarinnar hafi verið kr. 30.000.000. Bankinn segi að hún sé nú komin í um kr. 60.000.000.

Sóknaraðilar reifa í kvörtun sinni hvernig umrædd ábyrgð tengist viðskiptum þeirra og C við F.

Sóknaraðilar telja sig óbundin af umræddri sjálfskuldarábyrgð þar sem lántaki og bankinn hafi breytt skilmálum lánsins eftir á, án vitundar sóknaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Varnaraðili bendir á að sóknaraðilar hafi undirritað samning um sjálfskuldarábyrgð vegna lánsamnings nr. X. Í 2. gr. samningsins komi fram að verði vanskil á framangreindum lánsamningi A við varnaraðila sé bankanum heimilt að krefja sóknaraðila M og/eða sóknaraðila N um uppgreiðslu á heildarskuld A samkvæmt lánsamningnum. Í þessu felist að um sé að ræða ábyrgð þeirra in solidum og nóg að vanskil séu á samningnum og þá sé heimild til að innheimta alla kröfuna hjá ábyrgðarmönnum.

Varnaraðili bendir á að viðauki hafi verið gerður við lánsamninginn þann 28. júlí 2008 þar sem lánstími samningsins hafi verið lengdur um tólf mánuði og álag á LIBOR vexti hækkað úr 2,75% í 3,50%. Framangreind skilmálabreyting hafi ekki falið í sér hækkun lánsfjárhæðar heldur einungis lengingu lánstíma og lítilsháttar breytingu á vaxtaálagi lánsins en viðmið það sem hafi átt að nota við vaxtaútreikning skyldi haldast óbreytt. Varnaraðili telur að framangreind skilmálabreyting hafi ekki haft áhrif á þá ábyrgð sem sóknaraðilar hafi gengist í vegna framangreindrar lánveitingar.

Með vísan til þess sem að framan segi og meginreglu íslensks samningaréttar um skuldbindingargildi samninga telur varnaraðili að sóknaraðilar hafi ekki sýnt fram á að ógilda beri sjálfskuldarábyrgð þeirra. Beri því að hafna kröfu sóknaraðila.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi ábyrgða sóknaraðila á lánsamningi nr. X, með samningi, dags. 29. júní 2005. Sóknaraðilar telja sig óbundin af umræddri ábyrgð þar sem lántaki og bankinn hafi breytt skilmálum lánsins eftir á án vitundar sóknaraðila. Ekki fæst séð að það skipti máli í þessu samhengi hvernig ábyrgðin er til komin eða hvernig hún snertir viðskipti og uppgjör sóknaraðila og C við varnaraðila.

Viðauki var gerður við umræddan lánsamning þann 28. júlí 2008 sem sóknaraðilar skrifuðu ekki undir. Með viðaukanum var lánstíminn lengdur um eitt ár og vaxtaálag hækkað úr 2,75% í 3,50%.

Hvorugur aðila hefur lagt fram nein gögn um gjaldfærni eða ógjaldfærni aðalskuldarans, hvorki á því tímamarki þegar viðaukinn var gerður, né á síðara tímamarki þegar ábyrgðin var í gildi samkvæmt hinum breyttu skilmálum. Er því með öllu óupplýst hvaða áhrif þessi skilmálabreyting hafði í raun og veru á sóknaraðila. Hafa aðilar heldur engu haldið fram í þessu efni eða byggt á sjónarmiðum um að gjaldfærni skuldarans hafi breyst til eða frá á þeim tíma sem breytingin náði til. Varnaraðili hefur ekki heldur gert varakröfu um að sóknaraðili verði bundinn við upphaflega skilmála. Verður úrskurður því lagður á málið á grundvelli almennra sjónarmiða um heimildir til að gera breytingar á lánsamningum án samþykkis ábyrgðarmanns.

Almennt verður að játa lánveitanda og lántaka mjög þröngar heimildir til að semja sín á milli um breytingar á skilmálum láns, svo gilt sé gagnvart ábyrgðarmanni. Kemur slíkt einkum til greina þegar sýnt er að breytingin hafi ekki orðið ábyrgðarmanninum til tjóns. Sú breyting sem hér um ræðir fól í sér áhættu á því að skuldarinn yrði ógjaldfær á nýjum og síðari gjalddögum, jafnvel þótt hann væri gjaldfær á upphaflegum gjalddaga. Þessa áhættu gátu lántakinn og varnaraðili ekki lagt á sóknaraðila svo gilt væri. Eins og mál þetta hefur verið lagt fyrir nefndina er því óhjákvæmilegt að fella ábyrgð sóknaraðila úr gildi.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Ábyrgð sóknaraðila, M og N, á lánsamningi nr. X er felld úr gildi.

Reykjavík, 16. nóvember 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marellsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason